

SPIS TREŚCI

1. ZARYS HISTORYCZNY ROZWOJU MYŚLI PEDIATRYCZNEJ I OPIEKI NAD DZIECKIEM W POLSCE — <i>Bolesław Górnicki</i>	1
2. PROBLEMY ETYCZNE WSPÓŁCZESNEJ PEDIATRII — <i>Bolesław Górnicki</i>	23
3. ZAGADNIENIA MEDYCyny SPOŁECZNEJ W PEDIATRII	30
Wybrane definicje i pojęcia w pediatrii społecznej — <i>Wanda Szotowa</i>	30
Chorobowość i umieralność niemowląt	31
Umieralność niemowląt	31
Struktura przyczyn zgonów niemowląt	32
Umieralność w wieku 1—19 lat	32
Chorobowość i zachorowalność dzieci i młodzieży	33
Problemy adopcji — <i>Katarzyna Szymańska</i>	34
4. ROZWÓJ DZIECKA	39
Auksologia — nauka o rozwoju — <i>Marian Krawczyński</i>	39
Pojęcie normy w auksologii	39
Czynniki rozwoju	41
Okresy ontogenezy człowieka	44
Okres prenatalny	45
Okres postnatalny	47
Okres wczesnego dzieciństwa (poniemowlęcy)	48
Okres przedszkolny	49
Okres szkolny. Dojrzewanie płciowe	49
Okres młodzieńczy	54
Fizjologiczne właściwości narządowe w okresie rozwojowym	54
Odrębności fizjologiczne noworodka i adaptacja do życia zewnątrzmacicznego — — <i>Danuta Łozińska, Izabella Radomska</i>	54

Fizjologia oddychania i krążenia	55
Termoregulacja	56
Przemiana węglowodanów	57
Gospodarka wodna i elektrolitowa	58
Równowaga kwasowo-zasadowa	60
Żółtaczkę fizjologiczną	61
Właściwości oka dziecka — <i>Zofia Trzecińska-Dąbrowska</i>	62
Rola układu dokrewnego w okresie rozwojowym — <i>Tomasz E. Romer</i>	63
Metabolizm jodowy w ustroju — <i>Maria Rybakowa</i>	67
Czynność grasicy — <i>Brygida Koehler</i>	72
Odrębności układu krwiotwórczego w ontogenezie i kształtowaniu się obrazu morfologicznego krwi dziecka — <i>Zofia Pawlak</i>	74
Morfologiczny obraz krwi obwodowej noworodka jako odbicie hematopoezy płodowej	75
Zmiany w obrazie morfologicznym krwi obwodowej u niemowląt i małych dzieci	76
Układ białokrwinkowy — <i>Danuta Sońta-Jakimczyk</i>	77
Rozwój hemostazy — <i>Luba Judkiewicz</i>	81
Rozwój narządu żucia i żębieńia. Żąbkowanie — <i>Magdalena Wochna-Sobańska</i>	83
Fizjologia oddychania — <i>Janusz Haluszka</i>	85
Odrębności fizjologiczne układu oddechowego u dzieci	90
Fizjologiczne właściwości układu krążenia w wieku rozwojowym — <i>Barbara Dębiec</i>	91
Odrębności morfologiczne i czynnościowe układu pokarmowego u dzieci — <i>Jerzy Socha</i>	100
Odrębności morfologiczne i czynnościowe układu moczowego dziecka — <i>Teresa Wysznińska</i>	104
Ocena rozwoju fizycznego — <i>Marian Krawczyński</i>	106
Metody oceny rozwoju fizycznego	106
Wiek biologiczny (rozwojowy)	117
Warianty rozwoju fizycznego i dojrzewania płciowego w praktyce pediatrycznej	121
Wzrastanie i kształtowanie się masy ciała	121
Odrębności (warianty) dotyczące dojrzewania płciowego	124
Budowa i postawa ciała a rozwój dziecka	126
Trend sekularny. Akceleracja rozwoju	127
Przewidywanie ostatecznej wysokości ciała	128
Sprawność i wydolność fizyczna	131
Rozwój motoryczny dziecka a wychowanie fizyczne i sport szkolny	134
Wiek rozwojowy a zwiększony wysiłek fizyczny	135
Diagnostyka auksologiczna w praktyce pediatrycznej	136
Rodzaj i zakres badań auksologicznych	136
Rozwój psychiczny dziecka i metody jego oceny — <i>Maria Zdańska-Brincken</i>	137
Rozwój psychiczny	137
Charakterystyka rozwoju w okresie niemowlęcym (1 rok życia)	139
Charakterystyka rozwoju w okresie poniemowlęcym (od 1 do 3 lat)	139
Charakterystyka rozwoju w okresie przedszkolnym (od 3 do 7 lat)	140
Charakterystyka rozwoju w młodszym wieku szkolnym (od 7 do 11—12 lat)	141
Charakterystyka rozwoju w okresie dorastania (od 12—13 lat do 17—18 lat)	141
Najczęstsze odchylenia w dynamice i harmonii rozwoju psychomotorycznego	142
Metody oceny rozwoju psychicznego	143
Diagnostyka psychologiczna rozwoju	143
Techniki badawcze stosowane przez lekarzy	145
Rozwój funkcji biochemicznych — <i>Krystyna Bożkowska, Jadwiga Prokopeczyk</i>	151
Przemiana wodno-elektrolitowa	152
Przemiana białkowa	156
Przemiana tłuszczowa	156

Przemiana węglowodanowa	158
Przemiana ciał ketonowych	159
Rozwój procesów odporności — <i>Henryka Siwińska-Golębiowska</i>	160
5. PROMOCJA ZDROWIA I EDUKACJA DO ZDROWIA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZICÓW — <i>Barbara Woynarowska</i>	164
Nowa koncepcja zdrowia i jego promocji	164
Edukacja do zdrowia jako działanie ułatwiające ludziom promocję zdrowia	165
Rola lekarza pediatry w promocji zdrowia i edukacji do zdrowia	166
Warunki skuteczności edukacji do zdrowia	167
6. ŻYWIENIE DZIECI ZDROWYCH — <i>Wanda Szotowa</i>	169
Podstawy żywienia dzieci i młodzieży oraz zalecane normy spożycia	169
Zalecane spożycie składników pokarmowych	169
Zapotrzebowanie niemowląt na białko i energię	170
Zapotrzebowanie na białko i energię po okresie niemowlęcym	171
Zalecane spożycie tłuszczów	171
Zapotrzebowanie na tłuszcze po okresie niemowlęcym	171
Węglowodany w żywieniu niemowląt	171
Zalecane spożycie węglowodanów dla dzieci po okresie niemowlęcym i dla młodzieży	172
Woda	172
Zalecenia i normy spożycia makro- i mikroelementów	172
Makroelementy — pierwiastki masowe	172
Mikroelementy — pierwiastki śladowe	175
Zapobieganie niedoborom witaminowym	176
Żywienie niemowląt	180
Karmienie piersią	181
Żywienie sztuczne	187
Żywienie niemowląt urodzonych z małą masą ciała	190
Żywienie wcześniaków	193
Żywienie dziecka urodzonego z zespołem dystrofii wewnątrzmacicznej	195
Żywienie dzieci w wieku 1—3 lat	197
Zalecane spożycie składników mineralnych i witamin	199
Dziennie racje pokarmowe	201
Żywienie dzieci w wieku przedszkolnym (4—6 lat)	202
Zalecane spożycie składników pokarmowych i zawierających je produktów spożywczych	205
Żywienie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	208
Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe	213
Dziennie racje pokarmowe	216
Gotowe przetwory spożywcze dla niemowląt i dzieci	217
Mleko adaptowane — pożywienie początkowe	217
Mieszanki mleczne produkowane przemysłowo	219
Produkty zbożowe	221
Produkty przemysłowe bezmleczne stałe i płynne	222
7. ZASADNICZE DZIAŁANIA ZAPOBIEGAWCZE W WIEKU ROZWOJOWYM	225
Powszechne profilaktyczne badania medyczne u dzieci i młodzieży — <i>Barbara Woynarowska</i>	225
Profilaktyka stomatologiczna — <i>Magdalena Wochna-Sobańska</i>	232
Fluor w zapobieganiu próchnicy	232

Higiena jamy ustnej	233
Odżywianie a próchnica	234
Profilaktyka ortodontyczna	234
Zapobieganie chorobom przyzębia	235
Szczepienia ochronne — <i>Zbigniew Rudkowski</i>	235
8. PODSTAWY ROZPOZNAWANIA STANÓW CHOROBYCH	244
Wywiady i badanie przedmiotowe — <i>Jan Baszczyński</i>	244
Badanie przedmiotowe ogólne	245
Badanie przedmiotowe szczegółowe	246
Badanie głowy	246
Szyja	246
Badanie klatki piersiowej	246
Badanie brzucha	249
Badanie narządów płciowych	250
Badanie układu kostno-stawowego i mięśni	250
Badanie układu nerwowego	250
Semiotyka ogólna — <i>Jan Baszczyński</i>	251
Gorączka	251
Kaszel	252
Duszność	253
Wymioty	253
Bóle brzucha	254
Inne ważne objawy chorobowe	255
Badania laboratoryjne — <i>Józefa Lorenc</i>	255
Zasady interpretacji badań laboratoryjnych	255
Zakresy wartości prawidłowych	255
Zakresy wartości referencyjnych	256
Wartości decyzyjne	256
Analityczne kryteria oceny wiarygodności metody i wyniki badania laboratoryjnego	257
Diagnostyczne kryteria oceny badania laboratoryjnego	257
Błędy w badaniach laboratoryjnych i ich przyczyny	258
Prawidłowe wartości biochemiczne i hematologiczne u dzieci	259
Diagnostyka cytogenetyczna chorób uwarunkowanych genetycznie — <i>Ewa Bocian, Tadeusz Mazurczak</i>	259
Chromosomy człowieka	259
Prawidłowy kariotyp	284
Aberracje chromosomowe	284
Aspekty kliniczne aberracji chromosomowych	287
Wskazania do badań cytogenetycznych	288
Metody badań cytogenetycznych	289
Oznaczanie kariotypu	289
Identyfikacja chromatyny płciowej	292
Diagnostyka cytogenetyczna zespołu łamliwego chromosomu X	292
Badania cytogenetyczne w zespołach o genetycznie uwarunkowanej niestabilności chromosomów	293
Badania cytogenetyczne w diagnostyce prenatalnej aberracji chromosomowych	294
Badania rentgenowskie — zasady stosowania i przydatność w diagnostyce chorób u dzieci — <i>Irmína Filipiak-Miastkowska</i>	295
Zasady stosowania	295
Przygotowanie do badania	296
Metody badania	297

Diagnostyka klatki piersiowej	297
Diagnostyka narządów jamy ustnej	299
Diagnostyka układu kostnego	302
Badania ultrasonograficzne — wskazania i przydatność w chorobach dzieci — <i>Andrzej Marciński</i>	303
Ultrasonografia w chorobach ośrodkowego układu nerwowego — ultrasonografia przeciemiążzkowa	303
Ultrasonografia w chorobach narządów szyi	305
Badanie ultrasonograficzne w chorobach opłucnej, płuc i śródpiersia	305
Badanie ultrasonograficzne w chorobach narządów przewodu pokarmowego	305
Badanie ultrasonograficzne w chorobach układu moczowego	306
Badania ultrasonograficzne w chorobach narządów miednicy mniejszej i układu rozrodczego	307
Ultrasonografia części miękkich i stawów	308
Podstawowe metody diagnostyczne	308
Diagnostyka w chorobach układu krążenia	308
Elektrokardiografia i 24-godzinny zapis EKG (badanie holterowskie) — <i>Andrzej Rudziński, Lesław Szydłowski</i>	308
Fonokardiografia — <i>Andrzej Sysa, Jadwiga Moll</i>	314
Polikardiografia — <i>Andrzej Sysa, Jadwiga Moll</i>	316
Reografia impedancyjna — <i>Eugeniusz Karpiński, Tadeusz Nawarycz</i>	317
Echokardiografia — TM, 2D, kolorowa technika dopplerowska — <i>Wanda Kawalec</i>	319
Echokardiografia płodowa — <i>Jerzy Stańczyk</i>	326
Badania radioizotopowe — <i>Andrzej Sysa</i>	330
Angiografia cyfrowa subtrakcyjna (DSA) — <i>Andrzej Sysa</i>	331
Tomografia komputerowa (CT) — <i>Andrzej Sysa</i>	332
Magnetyczny rezonans jądrowy (NMR) — <i>Andrzej Sysa</i>	333
Cewnikowanie serca i angiokardiografia — <i>Andrzej Sysa</i>	334
Podstawowe metody diagnostyczne w chorobach układu moczowego — <i>Teresa Wyszyńska</i>	337
Badanie bakteriologiczne moczu i jego interpretacja	345
Dane laboratoryjne umożliwiające ocenę czynności nerek	346
Inne badania dodatkowe wykorzystywane w diagnostyce chorób układu moczowego	349
Diagnostyka w chorobach przewodu pokarmowego	351
Badania laboratoryjne w diagnostyce chorób wątroby — <i>Jerzy Socha</i>	351
Badania laboratoryjne w diagnostyce chorób trzustki — <i>Jerzy Socha</i>	352
Diagnostyka chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego — <i>Mikołaj Teisseyre</i>	354
Badania diagnostyczne w chorobach jelita grubego — <i>Józef Ryżko</i>	356
Badania diagnostyczne w cukrzycy — <i>Alicja Symonides-Lawecka</i>	358
Badania immunologiczne w rozpoznawaniu chorób alergicznych — <i>Danuta Chmielewska-Szewczyk</i>	360
Testy skórne	360
Oznaczanie przeciwciał IgE	361
Oznaczanie przeciwciał IgC ₄	363
Subpopulacje limfocytów	363
Komórki kwasochłonne i produkty ich degranulacji	364
Białka uwalniane z innych komórek, biorące udział w zapaleniu alergicznym	364
Badania diagnostyczne w chorobach pasożytniczych i grzybiczych — <i>Alicja Kurnatowska</i>	364
Wstępne badanie okulistyczne — <i>Zofia Trzcńska-Dąbrowska</i>	366
Symptomatologia okulistyczna	367
Technika najczęstszych zabiegów diagnostycznych i leczniczych — <i>Barbara Dębiec, Jerzy Jeske</i>	368
Pomiar temperatury ciała	368
Pobieranie krwi włośniczkowej	369

Wstrzyknięcia, dostępy donaczyniowe	370
Wymienne przetaczanie krwi	377
Dostępy i wlewy dokostne	379
Zgłębnikowanie żołądka i dwunastnicy	379
Wlewy jelitowe	380
Pobieranie moczu	380
Cewnikowanie pęcherza moczowego	383
Nakłucia diagnostyczne przestrzeni płynowych ośrodkowego układu nerwowego	384
Nakłucia jam ciała	386
Biopsja narządów wewnętrznych	389
Laryngoskopia i intubacja dotchawicza	392
9. PODSTAWY LECZENIA W WIEKU ROZWOJOWYM	396
Zasady leczenia w pediatrii — <i>Bolesław Górnicki</i>	396
Teratogenność — <i>Krystyna Bożkowska, Jadwiga Prokopczyk</i>	401
Interakcja i monitorowanie leków — <i>Maria Popczyńska-Markowa, Józef Drzewoski</i>	403
Interakcja leków	403
Monitorowanie leków	406
Najważniejsze grupy leków stosowanych w pediatrii i ich dawkowanie — <i>Krystyna Bożkowska, Jadwiga Prokopczyk</i>	408
Leczenie krwią i preparatami krwiopochodnymi — <i>Zofia Pawlak</i>	416
Koncentraty krwinek czerwonych	417
Koncentraty płytek krwi i leukocytów	420
Osocze i frakcje krwi	423
10. NOWOTWORY WIEKU DZIECIĘCEGO — Józef Bożek	426
Etiologia i epidemiologia	426
Zapobieganie	428
Rozpoznawanie choroby nowotworowej	429
Leczenie	430
11. POSTĘPOWANIE W STANACH ZAGROŻENIA ŻYCIA W WIEKU ROZWOJOWYM	432
Ogólne zasady postępowania — <i>Zdzisław Rondio, Andrzej Piotrowski</i>	432
Pomoc natychmiastowa	432
Badania laboratoryjne	433
Transport	434
Oddział Intensywnej Terapii (OIT)	435
Zatrzymanie oddychania i krążenia — <i>Andrzej Piotrowski</i>	437
Rozpoznanie	437
Postępowanie	437
Wstrząs — <i>Tadeusz Szreter</i>	441
Mechanizm rozwoju wstrząsu	443
Obraz kliniczny	443
Rozpoznanie	444
Leczenie	444
Ostra niewydolność oddechowa — <i>Tadeusz Szreter</i>	448
Obraz kliniczny	449
Leczenie	450
Zespoły rozsianego krzepnięcia śródnaczyniowego (DIC) — <i>Luba Judkiewicz</i>	455

Obraz kliniczny	457
Zespoły chorobowe	457
Rozpoznanie	458
Leczenie	459
Zakrzepowa plamica małopłytkowa i zespół hemolityczno-mocznicowy — <i>Luba Judkiewicz</i>	460
Zakrzepowa plamica małopłytkowa	460
Zespół hemolityczno-mocznicowy	463
Postępowanie ogólne w stanach utraty przytomności i drgawkach — <i>Andrzej Piotrowski</i>	464
Postępowanie objawowe	464
Postępowanie diagnostyczne	465
Postępowanie przy podejrzeniu nadciśnienia śródczaszkowego	467
Zespół Reye'a — <i>Andrzej Piotrowski</i>	467
Objawy kliniczne i laboratoryjne	468
Patofizjologia	468
Klasyfikacja neurologiczna	469
Monitorowanie i leczenie	469
Rokowanie	471
Nadmierna gorączka — <i>Andrzej Piotrowski</i>	471
Przyczyny	471
Objawy	471
Monitorowanie	472
Postępowanie	472
Ostre zatrucia u dzieci — <i>Jerzy Jeske</i>	473
Przyczyny zatruć	473
Postępowanie w przypadku zatruć	473
Zatrucia lekami	481
Niektóre inne zatrucia	484
Zatrucia grzybami	486
Środki ochrony roślin — pestycydy	487
Oparzenia — <i>Jadwiga Jankowska</i>	487
Podział oparzeń	487
Zmiany miejscowe	488
Zaburzenia ogólne w przebiegu oparzenia — wstrząs oparzeniowy	489
Postępowanie z dzieckiem oparzonym	490
Leczenie ran oparzeniowych	492
Oparzenia prądem elektrycznym	493
Oparzenia chemiczne	494
12. CHOROBY NOWORODKA	495
Chirurgia noworodka — <i>Kazimierz Łodziński</i>	495
Wady wrodzone	495
Badanie noworodka	495
Wrodzona przepuklina przeponowa	496
Przetoka tchawiczo-przelykowa i wrodzona niedrożność przełyku	498
Wrodzone wytrzewienie	500
Przepuklina pępowinowa	500
Niedrożność wrodzona odbytu	501
Niedrożność przewodu pokarmowego — choroba Hirschsprunga	502
Inne wady wymagające współpracy z chirurgiem	503
Wybrane problemy patologii okresu noworodkowego — <i>Danuta Łozińska, Izabella Radomska</i>	504
Noworodek z niską masą ciała	504

Cechy kliniczne noworodka z hipotrofią	506
Postępowanie z noworodkiem o niskiej masie ciała	509
Choroby układu oddechowego	512
Zamartwica	512
Ostre schorzenia układu oddechowego	513
Zespół zaburzeń oddechowych (RDS)	514
Przemijające przyspieszenie oddechu (TTN)	516
Bezdechy	516
Zespół aspiracji smółki (MAS)	516
Zapalenie płuc	517
Zapobieganie niewydolności oddechowej	518
Zasady leczenia niewydolności oddechowej noworodków	518
Przewlekłe schorzenia układu oddechowego noworodków	518
Zaburzenia termoregulacji	519
Oziębienie	519
Nadmierna temperatura ciała	521
Zaburzenia gospodarki węglowodanowej	521
Hipoglikemia	521
Hiperlikemia	522
Fetopatia cukrzycowa	523
Żółtaczki patologiczne	526
Szkodliwe działanie bilirubiny	526
Objawy kliniczne kernicterus	527
Podział żółtaczek patologicznych	528
Konflikt matczyno-płodowy	531
Konflikt serologiczny w zakresie krwinek czerwonych	531
Konflikt matczyno-płodowy w układzie płytek i granulocytów	535
Zakażenia ropne — <i>Jadwiga Jankowska</i>	536
Zapalenie pępka	536
Zapalenie sutka	537
Zakażenie skóry i tkanki podskórnej u noworodków	537
13. NAJCZĘSTSZE CHOROBY WRODZONE	539
Choroby uwarunkowane genetycznie — <i>Tadeusz Mazurczak</i>	539
Czynniki genetyczne w etiologii choroby	540
Dziedziczenie monogenowe	541
Dziedziczenie autosomalne dominujące	542
Dziedziczenie autosomalne recesywne	543
Dziedziczenie sprzężone z chromosomem X	544
Dziedziczenie poligenowe (wieloczynnikowe)	545
Dziedziczenie mitochondrialne	546
Napiętnowanie genomowe	546
Aberracje chromosomowe	546
Analiza DNA w diagnostyce chorób genetycznie uwarunkowanych	547
Poradnictwo genetyczne	549
Choroby uwarunkowane aberracjami chromosomowymi	551
Trisomia chromosomu 21 (Zespół Downa)	552
Trisomia 13 (Zespół Patau)	555
Trisomia 18 (Zespół Edwardsa)	555
Zespół Klinefeltera (47, XXY)	557
Zespół Turnera (45, X)	558
Zespół 5p- (Cri-du-chat syndrome, zespół krzyku kota)	560

Zespół Pradera-Williego	560
Zespół łamliwego chromosomu X	565
Choroby metaboliczne	566
Zaburzenia przemiany białkowej — <i>Teresa Laskowska-Klita</i>	566
Zaburzenia przemiany białek surowicy krwi	566
Genetycznie uwarunkowane zaburzenia przemiany aminokwasów — <i>Barbara Cabalska</i>	571
Zaburzenia przemiany aminokwasów aromatycznych	571
Zaburzenia przemiany proliny i hydroksyproliny	578
Zaburzenia przemiany ornityny	578
Zaburzenia cyklu mocznikowego	579
Zaburzenia przemiany lizyny	581
Zaburzenia przemiany aminokwasów o rozgałęzionych łańcuchach	582
Zaburzenia przemiany aminokwasów siarkowych	583
Sarkozynemia	585
Zaburzenia przemiany glicyny	585
Zaburzenia transportu aminokwasów	586
Kwasice organiczne	587
Zaburzenia przemiany i transportu lipidów — <i>Krystyna Bożkova</i>	589
Hipolipoproteinemia	589
Hiperlipoproteinemia	590
Zaburzenia przemiany purynowej i pirymidynowej — <i>Krystyna Bożkova</i>	590
Genetycznie uwarunkowane zaburzenia przemiany puryn	591
Zaburzenia przemiany pirymidyn	592
Porfirie — <i>Ewa Kostrzewska</i>	592
Porfiria erytropoetyczna wrodzona (choroba Günthera)	592
Protoporfiria erytropoetyczna	593
Porfiria skórna późna	594
Porfiria hepatoerytropoetyczna	595
Ostre porfirie wątrobowe	595
Porfiria z niedoboru aktywności dehydratazy kwasu delta-aminolewulinowego	595
Zaburzenia przemiany węglowodanowej — <i>Krystyna Bożkova</i>	596
Glikogenozy	596
Galaktozemia	598
Fruktozemia	600
Fruktozuria	600
Kwasica mleczanowa	600
Lizosomalne choroby spichrzeniowe i choroby peroksysomalne — <i>Anna Tylki-Szymańska</i>	601
Lizosomalne choroby spichrzeniowe	601
Choroby peroksysomalne	606
Mukowiscydoza — <i>Krystyna Bożkova</i>	606

14. CHOROBY UKŁADU WEWNĄTRZWDZIELNICZEGO 610

Zaburzenia wzrostania — <i>Tomasz E. Romer, Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska</i>	610
Niedobory wzrostu pochodzenia hormonalnego	613
Wzrost nadmierny	615
Pseudoakromegalia	616
Przysadka — podwzgórze — ośrodki ponadpodwzgórzowe — <i>Tomasz E. Romer</i>	616
Choroby przysadki i podwzgórza	622
Ostry zespół podwzgórzowy	622
Niedoczynność podwzgórzowo-przysadkowa	623
Moczówka prosta	623
Zaburzenia w odżywianiu związane z układem wewnątrzwydzielniczym — <i>Janusz Zarzycki</i>	625

Otyłość	625
Otyłość prosta	625
Otyłość wtórna	627
Upośledzenie stanu odżywienia	627
Jadłowstręt psychiczny	627
Bulimia nerwowa	629
Cukrzyca — <i>Alicja Symonides-Lawecka</i>	629
Etiopatogeneza	631
Objawy kliniczne i rozpoznanie	634
Leczenie	636
Zasady żywienia	641
Aktywność fizyczna	642
Hipoglikemia	643
Samokontrola cukrzycy	644
Kwasica ketonowa	645
Powikłania	648
Stany hipoglikemii — <i>Ewa Pronicka</i>	651
Hormonalne przyczyny hipoglikemii	654
Hiperinsulinizm	654
Niedobór hormonu wzrostu i innych hormonów hiperglikemizujących	655
Hipoglikemia ketotyczna	655
Hipoglikemia we wrodzonych chorobach metabolicznych	656
Hipoglikemia w chorobach wątroby, przewodu pokarmowego i w innych chorobach nabytych	657
Hipoglikemia w zatruciach	657
Hipoglikemia noworodka	658
Hipoglikemia noworodka matki cukrzycowej	659
Zespół Beckwitha-Wiedemanna	659
Choroby nadnerczy — <i>Maria Ginalska-Malinowska, Tomasz E. Romer</i>	659
Kora nadnerczy	659
Niedoczynność kory nadnerczy	661
Nadczynność kory nadnerczy	665
Rdzeń nadnerczy	667
Choroby rdzenia nadnerczy	667
Choroby tarczycy — <i>Maria Rybakowa</i>	667
Wrodzona niedoczynność tarczycy	667
Dysgeneza tarczycy	667
Wrodzone błędy syntezy hormonów tarczycy	668
Wrodzona, przemijająca niedoczynność tarczycy	668
Podwzgórzowo-przysadkowa niedoczynność tarczycy	668
Nabyta niedoczynność tarczycy	670
Limfocytowe zapalenie tarczycy (Hashimoto)	670
Wole endemiczne niedoczynne	670
Podwzgórzowo-przysadkowa niedomoga tarczycy	670
Choroba Gravesa-Basedowa	671
Inne postacie nadczynności tarczycy	672
Powiększenie tarczycy	673
Rozlane, nietoksyczne wole	673
Wole u noworodków	673
Guzy nowotworowe	673
Próby diagnostyczne w chorobach tarczycy	674
Nowotwory tarczycy — <i>Józef Bożek</i>	675
Choroby jajnika — <i>Tomasz E. Romer</i>	677

Zespół policystycznych jajników	677
Niedoczynność i nadczynność jajnika	679
Zespół Turnera	680
Nowotwory jajnika — <i>Józef Bożek</i>	681
Choroby jądra — <i>Tomasz E. Romer, Czesław Szymkiewicz</i>	683
Wnętrostwo	684
Niedorozwój prącia	685
Hipogonadyzm hiper- i hipogonadotropowy	686
Nowotwory jądra — <i>Józef Bożek</i>	687
Zaburzenia różnicowania płci — <i>Maria Szarras-Czapnik</i>	688
Nieprawidłowy rozwój płciowy	690
Nadmiar hormonów płciowych w życiu płodowym	691
Nieprawidłowe różnicowanie gonad	692
Nieprawidłowa czynność gonad w życiu płodowym	693
Nieprawidłowe działanie hormonów w życiu płodowym	694
Niehormonalne zaburzenie embriogenezy	695
Przedwczesne dojrzewanie płciowe — <i>Małgorzata Metera, Tomasz E. Romer</i>	695
GnRH-zależne przedwczesne dojrzewanie płciowe	696
GnRH-niezależne przedwczesne dojrzewanie płciowe (GNPD)	696
Warianty przedwczesnego dojrzewania płciowego	698
Rozpoznanie przedwczesnego dojrzewania płciowego	699
Leczenie przedwczesnego dojrzewania płciowego	699
Krzywica i inne zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej — <i>Ewa Pronicka</i>	702
Krzywica	704
Krzywica z niedoboru witaminy D ₃	704
Krzywice witamino-D-oporne	705
Stany hipokalcemiczne	707
Tężyczka	707
Niedoczynność gruczołów przytarczycznych	707
Rzekoma niedoczynność gruczołów przytarczycznych	708
Rzekomoprawdziwa niedoczynność gruczołów przytarczycznych	709
Hipokalcemia noworodka	710
Hipomagnezemia rodzinna	710
Stany hiperkalcemiczne	710
Hiperkalcemia samoistna niemowląt. Zespół Williamsa	710
Pierwotna nadczynność gruczołów przytarczycznych	711
Hiperkalcemia hipokaliuryczna	712
Zaburzenia wielogruzołowe — <i>Brygida Koehler</i>	712
Zespół gruczołakowatości układu wewnątrzwydzielniczego	712
Zespół nowotworów wielogruzołowych I (MEN I, zespół Wermera)	713
Zespół nowotworów wielogruzołowych II (MEN II, zespół Sipple'a)	713
Zespół nowotworów wielogruzołowych III (MEN III)	713
Zaburzenia wielogruzołowe o podłożu immunologicznym	714
SKOROWIDZ	715